

УДК

**ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КРАЮ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ
ОБСЛУГОВУВАННЯ ПОЛЬСЬКИХ ТУРИСТІВ У ЛЬВІВСЬКОМУ
ПЕРЕДКАРПАТТІ
(за матеріалами ЦТЕД “Трускавецьтурист”)**

Василь Петранівський

*Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
вул. Лесі Українки 46, м. Дрогобич 79300, Україна, (0324) 43-12-76*

Проаналізовано туристичний потенціал Львівського Передкарпаття в аспекті організації прийому польських туристів. Окреслено перспективи розбудови мережі маршрутів обслуговування польських туристів на Дрогобиччині.

Ключові слова: туристичні ресурси, туристичний потенціал, турпродукт.

В'їзний туризм приносить значні прибутки державі та туристичним фірмам, які ним займаються. Серед туристів-іноземців, які прибувають в Україну велику частку становлять поляки. Лише 2007 р. кордон України перетнуло понад 17 млн. туристів, з них 3,48 млн – поляки. Крім того, Польща накопичила значний досвід у туризмі, ця країна витрачає на просування національного туристичного продукту 40 млн злотих на рік (або 10 млн доларів). За західними мірками це зовсім небагато, але за українськими – колосальна сума. У 2007 р. польський туризм дав 8 млрд доларів прибутку. Прибуття польських туристів в Україну з одного боку, може принести гарні прибутки, добрі зв'язки з іноземними партнерами, а з іншого – спричинити багато клопотів, проблем із знаходженням місць для проживання, якісним харчуванням тощо.

Але, попри різні перешкоди, Україна, обрала напрям розвитку туристичної галузі, зорієнтований на прийом іноземних туристів, повинна, цим займатися. Дедалі більше туристичних фірм України починають запроваджувати у свою діяльність обслуговування іноземних туристів, і майже кожна з них має справу з польськими туристами.

Одним із стратегічних напрямів розвитку Карпатського регіону України є пріоритетне освоєння його рекреаційного потенціалу. На вибір цього стратегічного напрямку розвитку регіону впливають такі фактори:

- наявність природно-ресурсної бази;
- вигідне географічне положення;
- фактор територіального поділу праці;
- наслідки Чорнобильської аварії;
- екологічний феномен території;
- соціально-економічна специфіка гір;
- економічна конкурентноспроможність рекреаційної сфери [9, с.10-12].

Ма нашу думку, можна навести ще низку переконливих аргументів (надлишок трудових ресурсів і масове безробіття в гірських районах, транскордонне

співробітництво тощо) і на користь рекреаційної орієнтації перспективного розвитку Карпатського регіону України. Тому розвиток рекреації в регіоні розглядається в контексті структурної перебудови господарського комплексу, в перспективній моделі якого ця галузь повинна посісти одне з головних місць. Учені, влада, політики, підприємці розуміють, що прогресивний розвиток рекреаційно-туристичної індустрії в Карпатському регіоні України і Польщі сьогодні не можливий без ефективного використання туристичного потенціалу регіону для потреб розвитку туристичних продуктів, без формування сучасної інфраструктури на базі стратегічного управління і взаємодії великого, середнього і малого бізнесу та залучення вітчизняних і іноземних інвестицій.

Актуальним є визначення структури всього природно-ресурсного потенціалу Карпатського регіону України, виявлення місця, яке посідає той чи інший компонент в інтегральній (сумарній) величині. Цікавий аналіз у цьому аспекті здійснив В. П. Руденко (табл. 1)

Таблиця 1

Комплексна структура природного-ресурсного потенціалу
Карпатського регіону України*

Територія (область)	Сумарний потенціал від сумарного в Україні	Потенціал ресурсів, %					
		мінеральних	водних	земельних	лісових	фауністичних	природних рекреаційних
Закарпатська	2,5	3,0	31,5	19,4	17,4	0,1	21,6
Івано- Франківська	2,2	7,5	33,3	24,1	17,6	0,1	17,4
Львівська	3,7	22,5	22,7	29,2	11,1	0,2	14,3
Чернівецька	1,3	5,2	18,3	50,0	12,6	0,2	13,7
Всього (середній)	9,7	10,85	26,45	30,67	14,68	0,15	16,75

* Джерело: Руденко В. П. Український природно-ресурсний потенціал. – К., 1997. – С. 33.

Як видно з табл. 1, найбільшими в комплексній структурі ресурсів Карпатського регіону України є частки земельних (30,7% усього ресурсного потенціалу) і водних (26,45%) ресурсів. Меншими є частки фауністичних (0,15%) і мінеральних (10,85%) ресурсів. Причому найбільший сумарний потенціал ресурсів (від загального українського) мають Львівська (3,7%) і Закарпатська (2,5%) області. Це є наслідком зосередження на їхніх територіях мінеральних (Львівська – 22,5%), водних (Івано-Франківська – 33,3%, Закарпатська – 31,5%), природних (Закарпатська – 21,6%), Івано-Франківська – 17,4%) ресурсів державного і міжнародного значення.

У Карпатському регіоні України налічується понад 800 джерел і свердловин мінеральних вод з добовим дебітом 57,5 млн л. Розвідано і затверджено запаси мінеральних вод 13 родовищ з сумарним дебітом 4,6 млн л./добу (табл. 2).

Таблиця 2

Розподіл запасів гідромінеральних ресурсів за областях
Карпатського регіону України*

Територія (область)	Запаси гідромінеральних ресурсів, м ³ /добу			
	експлуатаційні запаси	розвідані запаси	прогнозні ресурси	сумарні запаси
Закарпатська	4368,2	14947,6	2562,2	21878,2
Івано- Франківська	360,3	13274	-	13634,3
Львівська	1284	3229,6	1092,59	113872,6
Чернівецька	240,8	34,5	3543	3818,3
Всього в регіоні	6253,5	31485,8	115364,2	153203,4

* Джерело: Курортні ресурси України / За ред. М. В. Лободи. – К.: ЗАТ "Укрпрофоздоровниця", ТАМЕД, 1999. – С. 48.

Найвищим у Карпатському регіоні України потенціалом, за даними табл. 2, володіють Закарпатська і Львівська області (Трускавець, Східниця, Моршин, Немирів, Шкло), де розміщені унікальні і високоефективні за лікувальними властивостями мінеральні води і росоли.

До лікувальних ресурсів Карпатського регіону України належать озокерит і лікувальні гряди (пелоїди). Бориславське родовище озокериту – найбільше в Україні і одне з найбільших в Європі. Лікувальні гряди використовуються тільки на Передкарпатті. Ресурсами гряделікування в регіоні є торфові гряди Немирівського, Великолюблінського, Моршинського родовищ, родовище Шкло у Львівській області, родовище Черче в Івано-Франківській області. Запаси лікувальних грядей у регіоні (1402 тис. м³) повністю забезпечують теперішні і перспективні потреби санаторно-курортних установ, що функціонують на їх базі.

Карпатський регіон – унікальна природна гірсько-лісова екосистема, яка має площу 37 тис.м³. Найціннішим її природним ресурсом є ліс. Він є регулятором клімату, має незамінне водо- і ґрунтозахисне значення, є місцем рекреації, туризму, оздоровлення людей тощо.

Багата і різноманітна зелена скарбниця Карпат: 350 видів її рослин мають лікувальні властивості. Карпатські ліси багаті на різноманітну фауну, особливо ссавців, птахів, плазунів, землеводних. Найбільшим бальнеологічним санаторно-курортним комплексом у Карпатах виділені значні площі курортних лісів. Наприклад, майже рівномірно навколо Трускавця розташовані курортні ліси санаторно-курортного комплексу площею 4164 га Курортні ліси навколо Моршина мають площу 957 га. Курортні ліси санаторіїв „Полонина”, „Сонячне Закарпаття” та „Квітка полонини” (Закарпаття) займають 2,6 га [5, с.28].

Для пізнавальної рекреації в окремих лісових масивах прокладаються пізнавальні, або навчальні, екологічні стежки. Перші такі стежки прокладені Трускавецькому та Івано-Франківському лісництвах Дрогобицького держлісгоспу, який характеризується підвищеною атрактивністю для рекреантів і іноземних (у т. ч. польських) туристів.

Найбільш масовим і неорганізованим видом рекреаційної діяльності є утилітарний туризм, який поєднує аматорський збір грибів, дикоростучих ягід, горіхів, лікарських рослин і квітів з відпочинком у лісі.

Досить поширена в Карпатському регіоні пізнавальна рекреація, головною метою якої – духовний розвиток людини, поглиблення її знань про живу і неживу природу, історико-культурну спадщину регіону тощо.

Великий інтерес виявляють відпочивальники, польські туристи до місцевого краєзнавства, історичних та архітектурних пам'яток, сакральних і оборонних споруд, на які багаті Карпати.

Різноманітні історико-культурні ресурси Карпат є важливою складовою туристично-рекреаційного потенціалу Західної України. До складу історико-культурних туристичних ресурсів (ІКТР) входять пам'ятки історії, архітектури, мистецтва, етнографічні пам'ятки і пам'ятки народної творчості [2, с. 12].

Найважливішою складовою історико-культурної спадщини Карпатського регіону України (Львівської, Івано-Франківської, Закарпатської, Чернівецької областей) є пам'ятки архітектури і містобудування (табл. 3).

Таблиця 3.

Пам'ятки архітектури та містобудування Карпатського регіону України*

Територія (область)	Історико-архітектурні пам'ятки			Історико-архітектурні та культурні заповідники і музеї	Історичні міста і селища	Музеї	Історико-культурні ресурси
	разом (нововиявлені)	у т.ч. загальнодержавного значення	у них у списку Всесвітньої спадщини				
Закарпатська	152	137	-	-	9	3	1839
Івано-Франківська	1359	149	-	1	26	1	1419
Львівська	3659	794	1	7	4	6	3934
Чернівецька	738	112	-	-	7	5	750
Всього в регіоні	5908	1192	1	8	6	5	7942

* Джерело: Складено на основі Державного реєстру національного культурного надбання: пам'ятки архітектури та містобудування України 2000 рік.

Серед адміністративних регіонів Українських Карпат за кількістю історико-архітектурних пам'яток вирізняється Львівщина (3659), на яку припадає 61,93% загальної кількості об'єктів. Це підтверджує аналіз кількості і функціональної структури найвизначніших архітектурно-історичних рекреаційно-туристичних ресурсів Карпатського регіону (табл. 4.).

Таблиця 4

Кількість і функціональна структура найвизначніших архітектурно-історичних ресурсів Карпатського регіону України

(пам'яток містобудування та архітектури) *

Територія (область)	Кількість, тип (функція) і ціннісні ознаки архітектурно-містобудівних споруд						Разом	Кількість пам'яток історії, археології, містобудування та архітектури, монументального	Частка найвизначніших архітектурно-історичних РГР у загальній кількості пам'яток, %
	громадська архітектура	промислова архітектура	військова архітектура	архітектурні монументи	культова архітектура	садово-паркове мистецтво			
Закарпатська	19	0	0	0	71	0	90	674	13,4
Івано-Франківська	8	3	1	0	78	0	90	1419	6,3
Львівська	210	0	12	6	279	1	508	3974	12,9
Чернівецька	9	0	1	0	56	1	67	750	8,9
Загалом у регіоні	246	3	14	6	484	2	755	6777	10,4

* Джерело: Паньків Н. М. Туристично-ресурсний потенціал України: Текст лекцій. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Ів. Франка, 2004. – С.40-41.

Аналіз історико-культурного туристичного потенціалу Українських Карпат був би неповним без хоча б оглядової характеристики аналогічних ресурсів Львівського Передкарпаття, зокрема, міста-курорту Трускавець (за матеріалами методичного відділу ЦТЕД „Трускавецьтурист”) з точки зору привабливості (атрактивності) для потреб польських туристів.

Польських туристів, які відвідують атрактивні території Львівщини передусім приваблюють сакральні споруди. Серед кам'яних культових споруд Львівщини, Трускавця, Дрогобича, Самбора, Стрия виділяються:

- костели – Серця Ісуса (1989), Воскресіння Господнього (XX ст.), Сестер Сакраменток (1718), Кармелітів (XVIII ст.), Святого Антонія (1728), Святого Іоана Хрестителя (1250), Єзуїтів (1630), Латинський кафедральний собор (1493), Каплиця Боїмів (1615), Каплиця Кампіанів (XVI-XVII ст.), Домініканський собор (XVIII ст.), Колишній костел Марії Сніжної (XIII ст.), колишній костел Святого Мартина (1630), (всі – місто Львів); Святого Варфоломія (XII-XIII ст., м.Дрогобич); Святого Лаврентія (1618, м.Жовква); колишній костел Святої Барбари (1902., м.Борислав); Пресвятої Діви Марії (1425., м.Стрий); Іоана Хрестителя (XVI-XVII ст., м.Самбір); Святого Йосифа (1766., с.Підгірці); колишній костел монастиря Бригіток (1621, м.Самбір); Святої Катерини (1693., с.Воютичі); Різдва Пресвятої Богородиці (1790, с.Чуква Самбірщина); Успіння Пресвятої Діви Марії (кінець XIX ст. -1910., м.Трускавець) та інші;
- монастирі – Домініканський (XIV-XVIII ст. м.Львів); Бернардинський (XVII ст. м.Львів) та інші;
- військова архітектура – оборонні фортеці і замки: Олесько (XVI-XVII ст.), Доброміль (XVI ст.), Жовква (XVII ст.), Золочів (1636), Підгірці (перша половина

- XVII ст.); Підкамінь (XVII-XVIII 18 ст.); Поморяни (XVI-XVII ст.); Поповичі (Перемиська фортеця 1853-1914.); Свірж (XIV ст.); Старе Село (XVI ст.); давньоруська фортеця Тустань (IX-XIII ст. с.Урич); оборонні об'єкти Львова: міський арсенал, порохова вежа, руїни Високого замку та інші;
- громадські і світські споруди – ратуші (м.Львів, Дрогобич, Стрий, Жовква, Самбір, палац Потоцьких (XIX-XX ст. м.Львів); палац баронів Грейдлів (XIX-XX ст. м.Сколе); палацові комплекси в Підгірцях, Золочеві (Львівщина), Львівський університет (колишній будинок головного крайового сейму, XIX ст.); Львівський театр опери й балету (XIX ст.); залізничний вокзал (XIX ст. м.Львів) та інші;
 - гомогенні ресурси – поховання поляків – польське військове кладовище (1918, Янівський цвинтар, Львів); меморіал – польські військові поховання (1918-1919), кладовище постанців 1830-1831рр. Та 1863-1864 рр. (Личаківський цвинтар, Львів);
 - пам'ятники, пам'ятні знаки м. Трускавця – пам'ятник Адаму Міцкевичу (1898 р., скульптор Тадей Баронич, нещодавно відреставрованого), в парку Адама Міцкевича (колишня назва „Адамівка”); меморіальна дошка Теодору Торосевичу – першому досліднику лікувально-мінеральних вод курорту Трускавець (до 150 річчя заснування курорту Трускавець, 1827-1977 рр.); меморіальна дошка Раймонду Ярошу – реформатору і директору курорту Трускавець (2006, вілла „Гопляна”); паркові скульптури з каменю: „Три жінки” (серпень 1995 р., польський скульптор Мирослав Ридзак), „Родина” (серпень 1995 р., скульптор з Варшави Владислав Жуковський);
 - курортні вілли – пам'ятки архітектури державного і місцевого значення, зокрема:
 - вілла „Світовид” (поч. 30–х років ХХст., власниця п.Кауфман, колишній корпус №1 сан. „Берізка”);
 - вілла „Гопляна” (1928 р., влісник Р.Ярош, „закопанський” стиль);
 - вілла „Постуй” (1843 р. – готель, 1911 р. перебудована, власник Р.Ярош);
 - вілла „Русалка” (1905 р., власник Г. Білас, повернута внукові власника І.Біласу);
 - вілла „Під Матір'ю Божою” (1899 р., власник - лікар Пельшель, колишній корпус №5 сан. „Берізка”, реставрується);
 - вілла „Софія” (1912 р., власник – лікар Пельшер, реконструкція);
 - вілла „Світязянка” (1896 р., власник – п.Яблонський, а потім лікар Тадей Приштель, сучасний власник – „Львівська залізниця”, яка реконструювала її у сучасний (комфортний) пансіонат „Світязянка”);
 - вілла „Гражина” (1898 р. арх.К.Ріхтман, власник – п.Куте, реставрується);
 - вілла „Саріюж” (1901 р., монашки-законниці, сьогодні музей міста-курорту Трускавець);
 - вілла „Моджер” (1929 р., власник – інженер Вічинський, на реставрації);
 - вілла „Наталка” (1928 р., власник – В.Метіль, сьогодні – житловий будинок);
 - вілла „Широтка” (1928 р., власник – Стефан Петрів);
 - вілла „Щастя Боже” (1929 р., власник – п.Матушак, сьогодні – житловий комунальний будинок);
 - вілла „Погонь” (1912 р., власниця - п.Рудковська, сьогодні – пансіонат „Лісова пісня” НПК „Галичина”);
 - вілла „Зніч” (1919 р., власник – Юзеф Ясінський, сьогодні корпус санаторію „Трускавець”);
 - вілла „Косіонер великий” (30-ті роки ХХ ст., власник – п.Станіслав Цибуля, колишній адміністративний корпус сан. „Берізка”, повернуто родині власника);

- вілла „Ягуся” (1910 р., власник – п.Адольф, сьогодні - пансіонат „Вікторія”);
- вілла „Сонячна” („Слонечна”) (1928 р., власник – Д.Павликович, повернуто синові власника – І.Павликовичу);
- вілла „Світ” (1927 р. власник – Михайло Білас, сучасний власник – герой України, д-р мед. наук, проф. Володимир Ілліч Козявкін);
- вілла „Анастасія” (1910 р., власник – Григорій Метіль, сьогодні – пансіонат „Анастасія”);
- вілла „Клюберта” (1910 р., власник – Клюберт, сьогодні корпус санаторію „Каштан”), та ін.

ЦТЄД „Трускавецьтурист” пропонує польським туристам оглядову екскурсію „Старовинні вілли Трускавця”.

Крім переліченихатракційних архітектурно-історичних об’єктів на Львівщині польських туристів завжди приваблювали біосоціальні рекреаційно-туристичні ресурси (за класифікацією О. О. Бейдика).

Біосоціальні рекреаційно-туристичні ресурси – це специфічна складова рекреаційно-туристичних ресурсів, що об’єднує культурно-історичні та інші об’єкти, пов’язані з певним життєвим циклом тієї чи іншої видатної особи (народження, діяльність, перебування, смерть, поховання) [2, с. 18]. На території Львівщини є чимало місць, пов’язаних з життям і діяльністю відомих діячів польської культури, науки, мистецтва (табл. 5).

Таблиця 5

Біосоціальні рекреаційно-туристичні ресурси Карпатського регіону України, пов’язані з польським етносом (на прикладі міст Львова, Дрогобича, Трускавця)

Територія перебування або іншої знакової життєвої позиції відомої людини	Прізвище, ім’я, по-батькові відомої людини	Місце народження або батьківщина відомої людини	Професійна, громадська та інша діяльність відомої людини
1	2	3	4
Львів	Юан Павло II (Кароль Войтила)	Польща, Ватикан	папа римський, Голова римо-католицької церкви, правитель держави Ватикан
	Юзеф Кожинівський	Німеччина, Польща	видатний письменник, педагог
	Адам Бернальд Міцкевич	Польща	видатний поет, діяч польського національно-визвольного руху
	Антон Львович Попель	Польща	видатний скульптор
	Стефан Банах	Польща	видатний польський і український математик
	Кароль Юзеф Ліпінський	Польща	видатний скрипаль і композитор
	Олександр Фредро	Польща	видатний драматург
	Станіслав Лем	Польща	видатний письменник-фантаст
	Габрієлла Запольська (Корвін-Пьотровська)	Польща	видатна письменниця і актриса
	Томаш Август Олізарівський	Польща	видатний письменник

Дрогобич	Юрій Котермак (Дрогобич)	Польща (нар. у м. Дрогобичі)	видатний філософ, астролог, теолог і поет, перший дрогобичанин-європеєць, професор і ректор Болонського та Ягелонського університетів
	Бруно Шульц	Польща (нар. у м. Дрогобичі)	художник єврейсько-польського походження, письменник
	Фелікс Ляхович	Польща (нар. у м. Дрогобичі)	знаний художник, репресований більшовиками у 30-х роках ХХ ст.
	Маврикій Готтліб	Польща (нар. у м. Дрогобичі)	перший польсько-єврейський художник, котрий отримав вищу освіту європейського рівня
	Леопольд Готтліб (молодший)	Польща (нар. у м. Дрогобичі)	художник
	Квацімеж Вєжинський	Польща	польський поет
	Анджей Хцюк	Польща (нар. у м. Дрогобичі)	польський письменник-емігрант
	Тадеуш Хцюк (Марек Цельт)	Польща (нар. у м. Дрогобичі)	письменник і публіцист
	Ярослав Стефан Ступницький	Польща	аквареліст і графік, професор біології гімназії ім. Владислава Ягелла у м. Дрогобич
	Стефан Попович Мединицький	Польща (уродженець села Мединиця)	церковний художник (помер 1689 р.)
	Себістіан Чешик	Польща (нар. у м. Краків)	скульптор (автор надгробку Катерини Ромульдотової в костелі Св. Варфоломея, 1572 р.)
Мєціслав Мацівєвський	Польща	польський педагог, професор гімназії ім. Владислава Ягелла	
Труска-вєць	Йосиф Геккер	Польща (уродженець села Стебник)	гірничий інженер, підприємець, засновник „Трускавецького гірничого товариства доброї надії” (1810)
	Йосиф Міцевський (Юзеф)	Польща	адміністратор державного маєтку Трускавець, першим відкрив стаціонарний будинок для ванн (1827)
	Теодор Торосевич (1789-1976)	Польща (нар. в м. Львові)	учений, хімік, аптекар який першим зробив офіційний хімічний аналіз мінеральної води „Нафтуса” (1836)
	Владислав Вичинський	Польща	інженер, організатор реформування курорту Трускавець (1895-1914)
	Раймонд Ярош	Польща	організатор курортної справи, власник курортних вілл у Трускавці, директор курорту з 1911р., засновник природничого музею ім. Емми Яруш на Помірках (1929)
	Раман Ярош	Польща	лікар, 1936-1939 рр. – директор курорту Трускавець
	Зенон Пельчар	Польща	лікар, власник трускавецьких вілл, автор книги „Історія розвитку Трускавця і вдосконалення останніх років” (1909)

* Укладено автором.

Позитивним біосоціальним рекреаційно-туристичним чинником у регіоні є національні меншини, зокрема польська. В Карпатському регіоні України створені належні умови для національно-культурного розвитку польського етносу, що є одним із найчисленніших, в Україні, зокрема й на Львівщині (табл. 6, рисунок 1).

Таблиця 6

Польська національна меншина України за регіонами

Регіон (область)	Кількість поляків у:				2001 р. у % до 1989 р.
	1989 р.		2001р.		
	тис. осіб	%	тис. осіб	%	
1	2	3	4	5	6
АР Крим	6,1	0,3	3,8	0,2	70,9
Вінницька	8,4	0,4	3,7	0,2	45,1
Житомирська	69,4	4,5	49	3,5	70,7
Київська	5,1	0,3	2,1	0,2	55,7
Львівська	26,8	1,0	18,9	0,7	70,5
Рівненська	3,0	0,2	2,0	0,3	67,0
Тернопільська	6,7	0,6	3,8	0,3	57,5
Хмельницька	36,7	2,7	23,0	1,6	62,7
Чернівецька	4,1	0,5	3,3	0,4	71,6
м. Київ	10,5	0,4	6,9	0,3	66,3

*Джерело: Заставний Ф. Д. Всеукраїнський перепис населення 2001р.: Аналіз і оцінка // Географія та основи економіки в школі. – 2003. – №2. – С. 35.

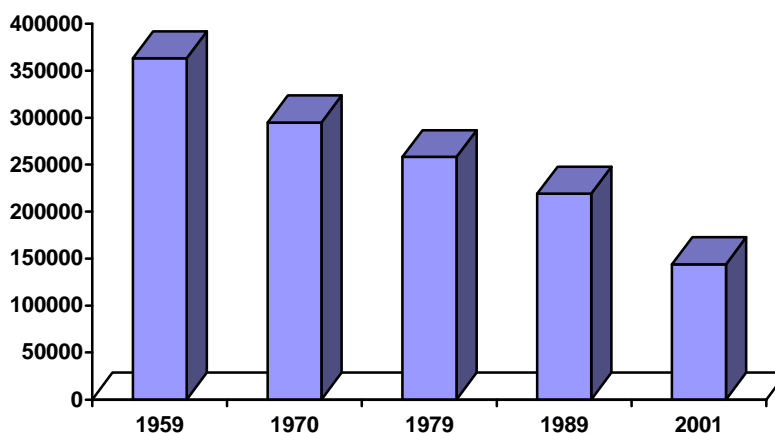

Рис. 1. Динаміка чисельності польського етносу в Україні (1959-2001), тис. осіб

Порівняно з переписом населення в 1989 р. – (219 тис. осіб), загальна кількість поляків, які постійно проживають в Україні, зменшилась у 2001 р. до 144,1 тис. осіб, що пояснюється виїздом їх закордон (в тому числі до родичів у Польщу) (див. рисунок). Найбільше поляків проживає на заході України, у Східній Волині, Східному Поліссі і Поділлі (75% усіх поляків) в таких областях, як Житомирська, Хмельницька, (див. табл. 6). Серед областей Карпатського регіону виділяються Львівська, Івано-Франківська, Чернівецька.

У Львові мешкає 6,4 тис. поляків. Значна їх частка живе в сільській місцевості. На південному заході області виділяється ареал їх сільського розселення: Мостиський район – 4,7 тис., Самбірський – 1,7 тис. (Біськовичі, Стрімковичі, Воютичі, Дубляни,

Чуква, Ралівка, Максимовичі, Лановичі, Підгайчики); Старосамбірський район – 1,1 тис. У Самборі проживає 1,2 тис., тоді як у Дрогобичі – близько 700 осіб, а в Трускавці – 114 осіб (станом на 1.01.2005 р.).

На підставі аналізу і зіставлення картографічних і статистичних матеріалів щодо проживання польського етносу в Україні і розподілу за регіонами кількості відвідувань польських туристів (1998-2007) ми дійшли таких висновків.

Найбільші туристичні потоки в'їзного іноземного туризму в Україну спрямовуються з країн – колишніх республік СРСР, а також країн – сусідів: з Угорщини, Словаччини, Польщі, Чехії.

Інтенсивність відвідувань іноземними туристами, у т.ч. польськими окремих регіонів України дуже різна, але найбільше відвідуються ті регіони, де польська діаспора є найбільш численною (див. табл. 6.)

Позитивна динаміка і географія відвідувань польськими туристами регіонів України, зокрема Карпатського регіону, стимулює розвиток пізнавального, сентиментального, ностальгічного, етнокультурного, релігійного, курортно-оздоровчого, сільського та інших видів туризму.

Організатори туристичної справи повинні володіти знаннями про історико-культурні, природні і біосоціальні рекреаційно-туристичні ресурси України, Карпатського регіону, рідного краю (локальної території), щоб правильно спрямовувати потоки відпочивальників і польських туристів.

1. *Бабарицька В. К., Малиновська О. Ю.* Менеджмент туризму. Туроперейтинг. Понятійно-термінологічні основи, сервісне забезпечення продукту: Навч. посібник. – К.: Альтерпрес, 2004. – 288 с.
2. *Бейдик О. О.* Словник-довідник з географії туризму, рекреації та рекреаційної географії. – К.: Палітра, 1998. – 130 с.
5. *Долішній М., Нудельман М.* Рекреаційний комплекс Карпат і його розвиток // Економіка Радянської України. – 1984. – № 96. – 65 с.
6. *Заставний Ф. Д.* Всеукраїнський перепис населення 2001р.: Аналіз і оцінка // Географія та основи економіки в школі. – 2003. – №2. – С. 34-39.
7. *Ковальчук А. С.* Організація і обслуговування туристів туристичної фірми: Навч. – метод. посібник. – Львів: ВКП. „ВМС”, 2005. – 242 с.
8. Концепція розвитку санаторно-курортної сфери, туризму і відпочинку у Львівській області / Б. М. Матолич, Я. М. Кашуба, А. В. Клімашевський, І. М. Олійник, О. І. Гулич, В. О. Полюга / Львівська обласна державна адміністрація. Інститут регіональних досліджень НАН України, – Львів 2002. – 43 с.
9. *Кравців В. С., Євдокименко В. К., Габрель М. М., Конач М. В.* Рекреаційна політика в Карпатському регіоні: принципи формування, шляхи реалізації. — Чернівці: Прут, 1995. — 72 с.
10. Курортні ресурси України / За ред. М. В. Лободи. – К.: ЗАТ “Укрпрофоздоровниця”, ТАМЕД, 1999. – 480 с.
11. *Любіцева О. О.* Ринок туристичних послуг (географічні аспекти) – К.: Альтерпрес, 2002. – 436 с.
12. Львів: Туристичний путівник / Заг. ред. А. Рудницького. Наук. ред., авт. упор. та макетування Ю. Бірюлова. – Львів: Центр Європи, 1999. – 548 с.
13. *Мальська М. П., Худо В. В.* Менеджмент туризму. Вступ до спеціальності. Навч. посібник. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Ів. Франка, 2002. – 314 с.

14. *Паньків Н. М.* Туристично-ресурсний потенціал України: Текст лекцій. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Ів. Франка, 2004. – С.40-41.
15. *Польша – твій партнер.* – Варшава: Інститут кон'юктур і цін зовнішньої торгівлі, 2000. – 147 с.
16. *Руденко В. П.* Український природно-ресурсний потенціал. – К., 1997. – 340 с.
17. *Рутинський М. Й.* Рекреологія з основами туризмології. Ч. 1. Теоритичні засади: Курс лекцій / За ред. М. Мальської. – Львів: Фенікс, 2004. – 68 с.
18. *Шалата М.* Культурна панорама Дрогобича між двома світовими війнами // Дзвін. – 2005. – №2. – С. 96-102.
19. *Kowalczyk A.* Geografia Turyzmu. – Warszawa: Uniwersytet Warszawski, 1997.
20. *Laswiacy* Kultura pszyroda, turystyka: Lasowiacki przewodnik turystyczny. – Warszawa: Gminne Centrum Kultury, 2006. – 92 s.
21. *Rut J.* Turystyka aktywna w Ewroregionie Karpackim.- Rzeszow: Wydawnictwo Uniwersytet Rzeszow wskiego. –, 2002. – 150 s.
22. *Weorowki Pod Karpackie: Przewodnik turystyczuy.* – Rzeszow, 2004. – 190 s.

**TOURIST POTENTIAL OF REGION AND THE ORGANIZATION OF SERVICING OF
POLISH TOURISTS IN LVIV PEREDKARPATTYA (AFTER MATERIALS OF CTED
“TRUSKAVETS'TURIST”)**

Vasyl Petranivskiy

*Ivan Franko pedagogical university of Drohobych
vul. Lesya Ukrainians 46, Drohobych 79300, Ukraine, tel. (0324) 43-12-76*

Tourist potential of Lviv Peredkarpattya is analysed in the aspect of organization of reception of the Polish tourists. Outlined prospects of re-erecting of network of routes of maintenance of the Polish tourists on Drohobichchini.

Key words: tourist resources, tourist potential, turprodukt.

*Стаття надійшла до редколегії 21.02.2008
Прийнята до друку 22.06.2008*